

تأثیر القای تریپلویدی بر بازماندگی آمیخته های بین گونه ای ماهی آزاد دریای خزر *Salmo trutta caspius* و قزل آلاهی رنگین کمان *Oncorhynchus mykiss*

سالار درافشان^۱، محمدرضا کلباسی^۲، محمد پور کاظمی^۳ و باقر مجازی امیری^۴

۱- گروه شیلات، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان. ۲- گروه شیلات، دانشکده علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس. ۳- انستیتو تحقیقات بین المللی ماهیان خاویاری دکتر دامان. ۴- گروه شیلات و محیط زیست، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران.

پست الکترونیکی مسئول مقاله: sdorafshan@cc.iut.ac.ir

آمیخته گری بین انواع مختلف آزادماهیان معمولاً منجر به کاهش قابل توجه بازماندگی می گردد. در این مطالعه اثر القای تریپلویدی بر بازماندگی آمیخته بین گونه ای ماهی آزاد دریای خزر و قزل آلاهی رنگین کمان بررسی شد. تلاقی ها با استفاده از سه جفت مولد نر و ماده از هر گونه، به صورت رفت و برگشت اجرا گردید. گروههای شاهد شامل قزل آلاهی رنگین کمان و ماهی آزاد دریای خزر با استفاده از تخمک و اسپرم های مشارکت کننده در آمیخته گری تولید شدند. جهت القای تریپلویدی در تخم های لقاح یافته ماهی آزاد دریای خزر و قزل آلاهی رنگین کمان به ترتیب از شوک حرارتی 26°C به مدت ۱۰ دقیقه در ۲۰ دقیقه پس از لقاح و 28°C به مدت ۱۰ دقیقه در ۱۰ دقیقه پس از لقاح استفاده شد و در شرایطی کسان انکوباسیون، میزان بازماندگی در مراحل مختلف چشم زدگی، تفریخ و شنای فعال ثبت گردید. آمیخته گری منجر به کاهش بازماندگی در تمامی مراحل گردید. تلفات در آمیخته بین جنس ماده ماهی آزاد دریای خزر و جنس نر قزل آلاهی رنگین کمان بسیار شدید بود، به طوری که درصد تفریخ در این گروه به صفر کاهش یافته و القای تریپلویدی نیز منجر به بهبود آن نشد. نتایج حاصل از آمیخته گری بین جنس ماده قزل آلاهی رنگین کمان و جنس نر ماهی آزاد دریای خزر از بازماندگی اندکی (۴/۲٪) در مرحله شنای فعال برخوردار بودند. القای تریپلویدی در این دسته، منجر به بهبود قابل توجه بازماندگی (۳۳/۶٪ در مرحله شنای فعال) گردید. نتایج نشان داد که اگرچه آمیخته گری بین گونه ای در ماهی آزاد دریای خزر و قزل آلاهی رنگین کمان منجر به کاهش قابل توجه بازماندگی در مراحل مختلف انکوباسیون تا شنای فعال می شود اما القای تریپلویدی می تواند حداقل در یک گروه از آمیخته ها، منجر به بهبود قابل توجه بازماندگی شود. نتایج این تحقیق می تواند به منظور بهبود بازماندگی در آمیخته گری بین آزادماهیان مورد استفاده قرار گیرد. آمیخته های تریپلوید علاوه بر بازماندگی بیشتر، از نظر توسعه گنادی نیز عقیم بوده که قابلیت آنها را جهت توسعه آبرزی پروری افزایش خواهد داد.

واژگان کلیدی: آمیخته گری، تریپلویدی، ماهی آزاد دریای خزر، قزل آلاهی رنگین کمان.